មន្ទីរ ៩៩

សភាពការណ៍នយោបាយចាប់ពីដើមឆ្នាំ១៩៧០មក ធ្វើឲ្យមនុស្សភាគច្រើននៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជាពិបាកស្វែងយល់និងមិនងាយពិចារណាដឹងឡើយថាជានយោបាយដែលមានទំនោរទៅខាងណាច្បាស់លាស់ ។ តំបន់ប្រទាញប្រទង់ ឬតំបន់ស្វយ័តជាច្រើនត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅតាមតំបន់ដាច់ស្រយាលពីទីប្រជុំជន ។ជីវិតប្រជាជនស្ថិតនៅក្រោមការគៀបសង្កត់ស្ទើរតែរើខ្លួនមិនរួចពីនឹមត្រួតត្រានៃអ្នកក្តោបក្តាប់មូលដ្ឋានទាំងពីរបក្សក្នុងតំបន់ ។ ចលនាឃោសនាអូសទាញគ្រប់ប្រភេទនៃអ្នករំដោះ បានលូកដៃចូលមកកកូរកកាយផ្ទៃក្នុងនៃរបបលន់ណុល ។ ដំណើរការរកស៊ីចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវខកខានព្រោះតែសភាពការណ៍នយោបាយបន្ទុ ។ ការធ្វើដំណើរចាកចោលពីផ្ទះសម្បែង ជាគោលដៅតែមួយគត់ដើម្បីស្វែងរកទីជ្រកកោនដែលមានសេចក្តីសុខ និងគេចពីការបាញ់ផ្លោងដាក់គ្នាស្ទើរលោះថ្ងៃ ។ ព្រឹត្តិការណ៍ប្លែកៗតែងកើតមានឡើងជាលំដាប់ទាំងការជ្រើសរើសឲ្យចូលទ័ពពីរបបលន់ណុល, ការរត់ចូលព្រៃតាមការឃោសនាពីខ្មែររំដោះ, ការរត់គេចខ្លួន បូករួមទាំងការបង្កើតមន្ទីរសន្តិសុខនានានៅតាមតំបន់ស្វយ័តរបស់ខ្មែររំដោះនាសម័យសង្គ្រាមក្នុងតំបន់ប្រទាញប្រទង់ ។

ប្រជាកសិករនៅ តាមតំបន់ដាច់ស្រយាលទាំងនោះ វិលមុខនឹងសភាពការណ៍បែបនេះ ។ ទឹកដី ព្រៃភ្នំ

រួមនឹងជីវិតប្រជាជន

បានក្លាយជាឧបករណ៍ទាក់ទាញក្នុងការប្រឈមមុខដាក់គ្នារវាងបក្សពួកខាងលន់ណុលនិងខាងខ្មែររំដោះ ។ មន្ទីរសន្តិសុខចំនួនបីត្រូវបានបង្កើតឡើងតែក្នុងចន្លោះឆ្នាំ១៩៧០និង១៩៧៥ ក្នុងទឹកដីឃុំតាសាល ស្រុកភ្នំស្រួចដែលបច្ចុប្បន្នស្ថិតនៅក្នុងទឹកដីឃុំតាសាល និងឃុំរស្មីសាមគ្គី ស្រុកឱរ៉ាល់វិញ ។ ការផ្តល់ឈ្មោះឲ្យមន្ទីរសន្តិសុខជាលេខ គឺជាប្រការមួយដែលងាយស្រួលចាំសម្រាប់ពួកខ្មែររំដោះ ប៉ុន្តែគ្មានប្រភពណាមួយអះអាងថា ការតាងដោយលេខនោះជំនួសឲ្យអ្វី ឬតំណាងអ្វីទេ ។ មន្ទីរសន្តិសុខដែលបាន បង្កើតដំបូងត្រូវដាក់ឈ្មោះថា «មន្ទីរ៧៧» ទីពីរឈ្មោះថា «មន្ទីរ៨៨» និងទីបីមានឈ្មោះថា «មន្ទីរ៩៩» ។ មន្ទីរទាំងបីនេះមានឃុំឃាំងប្រភេទមនុស្សខុសៗគ្នា ហើយការគ្រប់គ្រងក៏មានសភាពខុសៗគ្នាដែរ ។ មន្ទីរ៧៧ បានបង្កើតមុនគេបង្អស់នៅឆ្នាំ១៩៧០ដោយខ្មែររំដោះ ។ មនុស្សដែលបានមកជាប់នៅមន្ទីរនេះគឺជាឈ្លើយសឹកទាហានលន់ណុល ។ មន្ទីរ៧៧ មានឈ្មោះហៅមួយទៀតថា មន្ទីរអប់រំកែប្រែ ។ ទាហានឈ្លើយសឹកទាំងអស់ មិនត្រូវបានសម្លាប់ទេ គឺបានត្រឹមអប់រំកែប្រែនិងបំពាក់គោលមាគ៌ានយោបាយផ្សេងៗប៉ុណ្ណោះ ហើយបន្ទាប់ត្រូវដោះលែងឲ្យមករស់នៅតំបន់រំដោះរហូត ។ ចំណែកមន្ទីរ៨៨វិញត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ១៩៧២ដោយខ្មែររំដោះដូចគ្នា

Documentation Center of Cambodia
Searching for the Truth
ស្វែងរកការពិតដើម្បីការចងចាំនិងយុត្តិធម៌
DC-Cam ◆ 66 Preah Sihanouk Blvd. ◆ P.O.Box 1110 ◆ Phnom Penh ◆ Cambodia
Tel: (855-23) 211-875 ◆ Fax: (855-23) 210-358 ◆ dccam@online.com.kh ◆ www.dccam.org

បន្ទាប់ពីបានរំលាយមន្ទីរ៧៧ចោល ។ មន្ទីរនេះ មានឃុំឃាំងមនុស្សជាប្រភេទអ្នករកស៊ីឆ្លងទៅឆ្លងមកពីតំបន់រំដោះទៅតំបន់ដែលគ្រប់គ្រងដោយរបបលន់ណុល ។ ឈ្មួញរកស៊ីទាំងនោះ បន្ទាប់ពីចាប់បានហើយ ត្រូវទទួលការអប់រំកែប្រែនិងបណ្តុះមនោគមវិជ្ជាផ្សេងៗដូចនៅមន្ទីរ៧៧ដែរ ប៉ុន្តែការគ្រប់គ្រងលើកនេះមានសភាពខុសប្លែកបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះត្រង់ថា មានការធ្វើពលកម្មច្រើន មានការបែងចែកប្រភេទកំហុសធ្ងន់ និងស្រាល ។ ឯការសម្លាប់មិនទាន់កើតមានទេ ។ គណៈគ្រប់គ្រងនៅមន្ទីរ៨៨នេះ តាមសម្តីរបស់លោកជិទប់លេខមួយឃុំរស្មីសាមគ្គីឈ្មោះ ហង់ ជិន ថាមានឈ្មោះញ៉ែម ស៊ុន[1] ជាអ្នកបង្កើតមន្ទីរ៨៨នេះឡើង ហើយមានឈ្មោះ **ឆាត់** ជាប្រធានមន្ទីរ៨៨ និងមានឈ្លបជាច្រើននាក់ទៀតជាកងសន្តិសុខ ។ ចំពោះទោសដែលស្រាល ត្រូវដោះលែងឲ្យមករស់នៅតំបន់រំដោះដោយមិនអនុញ្ញាតិឲ្យទៅលេងស្រុកឡើយ ។ ចំណែកទោសធ្ងន់វិញ មិនបានដោះលែងទេ គឺទុកនៅក្នុងមន្ទីរនេះរហូតទាល់តែមានមន្ទីរថ្មីមួយទៀត ទើបបញ្ជូនមនុស្សទាំងនោះទៅដាក់បន្តនៅមន្ទីរថ្មីដែលទើបបង្កើតក្រោយ ។ នៅដើមឆ្នាំ១៩៧៣ មន្ទីរ៩៩ បានបង្កើតឡើង ។ មន្ទីរ៨៨ ត្រូវបានរុះរើ និងចូលខ្លួនជាសមាជិកក្នុងមន្ទីរ៩៩ ។ អ្នកទោសប្រភេទធ្ងន់ទាំងអស់ត្រូវបញ្ជូនទៅកាន់មន្ទីរ៩៩ ។

ខាងក្រោមនេះជាហេតុការណ៍ដែលបានកើតឡើងនៅមន្ទីរ៩៩ ដែលខ្ញុំបានដឹងក្រោយពីការសម្ភាសន៍ជាមួយមនុស្សបីបួននាក់នៅឃុំរស្មីសាមគ្គី ស្រុកឱរ៉ាល់ ហើយក្នុងនោះមានម្នាក់ជាអតីតអ្នកទោសនៅមន្ទីរ៩៩ និងម្នាក់ទៀតជាអ្នកបានចូលទៅក្នុងគុក៩៩ដើម្បីមើលគំរូខ្នោះដាក់អ្នកទោស ព្រោះគាត់ជាជាងធ្វើខ្នោះឲ្យមន្ទីរ៩៩នៅឆ្នាំ១៩៧៣ ។

មន្ទីរ៩៩ ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណងឃុំឃាំងនិងធ្វើទារុណកម្មមនុស្សដែលពួកខ្មែរក្រហមគិតថាមានកំហុស ឬក្បត់នឹងអង្គការ ។ មនុស្សជាច្រើននាក់បានមកជាប់នៅមន្ទីរនេះ ហើយត្រូវបានសម្លាប់ចោលយ៉ាងព្រៃផ្សៃបំផុតបន្ទាប់ពីសួរចម្លើយរួចនៅប្រហែលជាពីរគីឡូម៉ែត្រប៉ុណ្ណោះពីមន្ទីរ ។ មន្ទីរ៩៩មានទីតាំងស្ថិតនៅនៅក្នុងព្រៃរហោឋានមួយក្នុងទឹកដីឃុំតាសាល ស្រុកភ្នំស្រួចដែលមានចម្ងាយឆ្ងាយដាច់ស្រយ៉ាល ពីភូមិរបស់ប្រជាជន ។ មន្ទីរនេះត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយខ្លួនឯងមិនពឹងកម្លាំងខាងក្រៅឡើយ ។ រាល់សេចក្តី ត្រូវការក្នុងមន្ទីរគឺត្រូវផលិតខ្លួនឯងដោយផ្អែកលើកម្លាំងអ្នកទោស ទាំងការបង្កបង្កើនផល ការនេសាទ និងការផលិតឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ផ្សេងៗទៀត ។ ដំបូងឡើយមានឈ្មោះ **ខាន់** ជាគណៈគ្រប់គ្រងក្នុងមន្ទីរ

[1] តាមកិច្ចសម្ភាសន៍របស់ខ្ញុំ(ផេង ពង្សរ៉ាស៊ី) ជាត កុសល និង សាន់ កល្យាន ជាមួយលោកយាយ គល់ មុីអាយុ៦៥ឆ្នាំ កាលពីថ្ងៃទី៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០០នៅស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវថា ឈ្មោះ ញ៉ែម ស៊ុននេះជាពូកម៉ាកជិតស្និទ្ធជាមួយ តាម៉ុក ឬតា១៥ កាលពីសម័យតស៊ូជាមួយគ្នា ។

ទាំងមូល ហើយមានឈ្មោះ **ឆែ** ជាប្រធានឈ្លប ។ ក្រោយមកមានឈ្មោះ **គុល** ជាអ្នកមកជំនួសវិញ ។ មិន បានប៉ុន្មានផង មានដែនការផ្លាស់ប្តូរ**តាគល់**ចេញទៀត ហើយយកមកដាក់ជំនួសដោយ**តាណាម** រហូតដល់បែកមន្ទីរនេះនៅឆ្នាំ១៩៧៧ ។ **ខាន់ គុល និង ណាម** បានគ្រប់គ្រងទៅលើអ្នកទោសជាច្រើនពាន់នាក់ ដែលបានបញ្ជូនមកពីខេត្តតាកែវ កំពត ព្រៃវែង ស្រែអំបិល កងទ័ព(កងទ័ព៨២០ប្រចាំតំបន់៣២ កងទ័ព ១៣៧) ស្រុកប្រាំបីមុំ ស្រុកថ្ពង ស្រុកឧត្តុង្គ និងកន្លែងផ្សេងៗទៀតក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ជាពិសេសស្រុកភ្នំស្រួច ។ ឯ**ឆែ** វិញជាមេពិឃាតយ៉ាងសាហាវមួយ ដែលគ្រាន់តែបញ្ជាកូនឈ្លបឲ្យយកអ្នកទោសទៅសម្លាប់ចោល ប៉ុណ្ណោះ ។ មានកងឈ្លបជាច្រើននាក់នៅក្នុងមន្ទីរ៩៩ ដែលឈ្លបទាំងនោះមានឈ្មោះហៅថា “**ឈ្លបសម្ងាត់ប្រចាំ៩៩**” ។ អាយុរបស់ពួកគេមិនលើសពី៣០ឆ្នាំឡើយ ។ ចំណែកឈ្លបនៅតាមមូលដ្ឋាន តាមសហករណ៍ មិនអនុញ្ញាតិឲ្យចូលក្នុងមន្ទីរទេ ។ ប្រជាជនជាច្រើនសុទ្ធតែត្រូវបានចោទទាំងគ្មានការពិតថាជាខ្មាំងសត្រូវរបស់អង្គការ ។ អំណាចនៃការកាន់កាប់នៅមន្ទីរ៩៩ កាន់តែជះឥទ្ធិពលធំឡើងៗជាលំដាប់ខាងការសម្លាប់និងធ្វើទារុណកម្មលើប្រជាជន ។ ក្រោយព្រឹត្តិការណ៍មហាជ័យជំនះថ្ងៃ១៧ មេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ មនុស្សជាច្រើនបាន បញ្ជូនមកកាន់មន្ទីរ៩៩ ក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ **តាគុល** និង **តាណាម** ។ លោកពូ ហង្ស ជិនអាយុ៥៥ឆ្នាំ ជាជំទប់លេខមួយឃុំរស្មីសាមគ្គី ស្រុកឱរ៉ាល់ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ បានប្រាប់ថា “ថ្ងៃណាក៏នាំមនុស្សចូលដែរ” ។ ប្រជាជនដែលគ្មានកំហុស ត្រូវបានហាមឃាត់មិនឲ្យទៅជិតមន្ទីរឡើយ ព្រោះជាការខុសឆ្គងមួយសម្រាប់ អង្គការ ។ ប៉ុន្តែអាចដើរបានតែឈ្លបដែលនាំមនុស្សចូលទៅប៉ុណ្ណោះ ។

ចំណែកទិដ្ឋភាពខាងក្នុងមន្ទីរ៩៩វិញបានឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យឃើញយ៉ាងច្បាស់ពីចរិកកាចសាហាវ ដួរជាតិនៃពួកកងឈ្លបក្រោមបញ្ជាផ្តាច់ការនៃមេធំៗក្នុងមន្ទីរ ។ ទិដ្ឋភាពទាំងនេះ ត្រូវបានរៀបរាប់យ៉ាងក្បោះក្បាយ ដោយលោកតា យ៉ែម យឹម បន្ទាប់ពីគាត់ត្រូវបាននាំចូលទៅក្នុងមន្ទីរ៩៩នៅឆ្នាំ១៩៧៣ថា មន្ទីរ៩៩មានបរិវេណធំហើយស្ងាត់ ។ មានបែងចែកប្រភេទអ្នកទោសធ្ងន់និងស្រាល ។ មានកន្លែងធ្វើការសម្រាប់ពួកមេដឹកនាំ ។ មានកន្លែងធ្វើទារុណកម្ម និងកន្លែងសួរចម្លើយនៅប៉ែកខាងជើងមន្ទីរ ។ មានខ្សែពួរសម្រាប់ចងជើងព្យួរអ្នកទោសចូលក្នុងរណ្តៅ ។ មានរណ្តៅធំៗ ដែលមានភ្លើងកំពុងឆេះយ៉ាងគគុលនៅខាងក្នុង និងនៅមានឧបករណ៍ផ្សេងៗ...។ លោកតាបាននិយាយប្រាប់ថា “ខ្ញុំឃើញមានខ្ទោះពីរខ្សែក្នុងមួយបន្ទប់ ហើយខ្ទោះនោះ ជាខ្ទោះឈើដែលមានចោះប្រហោងល្មមនឹងដាក់កជើងបាន និងមានរនុកគ្របពីលើព្រមទាំងវ៉ែស្នៀតយ៉ាងតឹង” ។ លោកតាបន្តថា “ខ្ញុំបានឃើញអ្នកទោសគឺជើងម្ខាងនៅក្នុងខ្ទោះ និងជើងម្ខាងទៀតនៅក្រៅខ្ទោះ ហើយកំពុងធ្វើការយ៉ាងមមឹះដូចជា ធ្វើអំបោស គៀបធាងត្នោត វិញខ្សែ ធ្វើកន្ទ្រក...” ។ ក្នុងមួយបន្ទប់

មានអ្នកទោសពីរខ្សែ គឺមួយខ្សែក្បាលទៅលិច និងមួយខ្សែទៀតក្បាលទៅកើត ។ លោកពូ ហង់ ជិន បានប្រាប់ថាចំពោះអ្នកទោសធ្ងន់ គឺដាក់ឲ្យនៅក្នុងរណ្តៅដែលមានជម្រៅ៣ម៉ែត្រ រហូតទាល់តែមានការសួរចម្លើយកើតឡើង ។ លោកពូបានរៀបរាប់យ៉ាងលម្អិតថា អ្នកទោសដែលអង្គការចាត់ទុកថាជាប្រភេទធ្ងន់ពេលដែលចាប់យកមកគឺ ពួកកងឈ្លបសម្ងាត់បានដាក់បង្អោងឲ្យចុះទៅក្នុងរណ្តៅ ហើយលើកបង្អោងមកវិញ ។ នៅពីលើមាត់រណ្តៅមានធ្វើជារោងដែលមានសំយ៉ាបដំបូងធ្លាក់ដល់ដីគ្របពីលើ ។ រណ្តៅទាំងអស់មានចំនួនបួនហើយរណ្តៅនីមួយៗ អាចដាក់អ្នកទោសបានច្រើន ។ ពេលហូបបាយ និងពេលធ្វើការម្តងៗ អ្នកទោសទាំងនោះបានត្រូវដាក់បង្អោងឲ្យឡើងមក ហើយដាក់បង្អោងឲ្យចុះទៅក្រោមវិញ បន្ទាប់ពីធ្វើការ និងហូបបាយរួច ។ ទោះជាសម្រាកបន្តិចបន្តួចក្រោយពេលធ្វើការ ក៏តម្រូវឲ្យចុះទៅក្នុងរណ្តៅដែរ ។ អ្នកទោសម្នាក់ៗសុទ្ធតែត្រូវឆ្លងកាត់ការសួរចម្លើយជាមុនសិន ទើបត្រូវសម្រេចយកទៅសម្លាប់ចោល ។ មានវិធីច្រើនណាស់ក្នុងការធ្វើទារុណកម្មដើម្បីយកចម្លើយដូចជាវាយធ្វើបាប
ចងព្យួរជើងឡើងលើជ្រមុជក្បាលក្នុងទឹកនិងក្នុងភ្លើង....។ ចម្លើយដែលពួកខ្មែរក្រហមចង់បានបំផុតនោះគឺការឆ្លើយដាក់ទៅលើឈ្មោះអ្នកផ្សេងទៀតដែលធ្លាប់ពាក់ពន្ធ័ នឹងសកម្មភាពក្បត់របស់ខ្លួន ។ ទោះជាមានការឆ្លើយត្រង់ ឬមិនត្រង់ក៏ដោយ ក៏វាសនាមានតែមួយទេគឺ “**ស្លាប់**” ។ រាល់ការសួរចម្លើយសុទ្ធតែបានចម្លើយយ៉ាងសមស្របមួយដែលពួកកងឈ្លបខ្មែរក្រហមគិតថា ខ្លួនពូកែខាងការសួរចម្លើយ ។ ឈ្មោះមនុស្សដែលត្រូវបានពួកអ្នកទោសឆ្លើយដាក់សុទ្ធតែត្រូវស្វែងរកចាប់ខ្លួន ជាបន្ទាន់និងបញ្ជូនមកកាន់មន្ទីរ៩៩ទាំងអស់ ។ ជីវិតនៃមនុស្សទាំងនោះ នឹងត្រូវបញ្ចប់តែក្នុងរយៈពេល ខ្លីខាងមុខ ។ ការធ្វើរបៀបនេះ នៅតែមានជាហូរហែរ ហើយមនុស្សក៏នៅតែមានចាប់មកកាន់មន្ទីរជារៀង រាល់ថ្ងៃដែរ ។ ឯអ្នកទោសចាស់ៗ ក៏ត្រូវបាត់ខ្លួនជាបណ្តើរៗរហូតដែរ ។

នៅខែ៧ឆ្នាំ១៩៧៧ សង្គ្រាមផ្ទៃក្នុងមួយបានផ្ទុះឡើងនៅមន្ទីរ៩៩ ។ រឿងរ៉ាវដែលបណ្តាលឲ្យមានជាបញ្ហាឡើងគឺ ដោយសារតែមានការផ្លាស់ប្តូរប្រធានឈ្លបឈ្មោះ **ឆែ** ឲ្យទៅធ្វើការនៅព្រៃសរ ហើយប្តូរមនុស្សផ្សេងមកវិញ ព្រោះតាំងពីបង្កើតមន្ទីរ៩៩មក ឈ្មោះ **ឆែ** មិនដែលផ្លាស់ប្តូរទៅណាទេ ទើបតែពេលនេះប៉ុណ្ណោះដែលធ្វើឲ្យ**ឆែ**រង្កៀសចិត្ត ហើយសង្ស័យថា ខ្លួនពិតជាត្រូវជាប់គុកនៅព្រៃសរ ដោយមូលហេតុថ្នក់លើដឹងថា ខ្លួនបានប្រព្រឹត្តខុសសីលធម៌ជាមួយនារីកងទ័ព៣២០ជាច្រើននាក់ដែលបានជាប់នៅក្នុងមន្ទីរ ។ ភាពវឹកវរបានចាប់ផ្តើមឡើង អាវុធក៏បានផ្ទុះស្របពេលគ្នាដែរ ។ លោកពូហេង លឹម ហ៊ុ ដែលជាអ្នកដឹងហេតុការណ៍នេះ បានរៀបរាប់ពីព្រឹត្តិការណ៍នាថ្ងៃផ្ទុះសង្គ្រាមផ្ទៃក្នុងនៅមន្ទីរ៩៩ថា “ថ្ងៃមួយនោះខ្ញុំឃើញ **តាគល់**ជិះម៉ូតូចូលមកកាន់មន្ទីរ៩៩ និយាយជាមួយ **តាឆែ** ។ បន្ទាប់មក **តាឆែ** ក៏មានការខឹងច្រឡោតយ៉ាងខ្លាំងនូវសម្តីរបស់ **តាគល់** ដែលនិយាយថា “ផ្លាស់ទៅនៅព្រៃសរ” ។ រំពេជនោះស្រាប់តែមានឈ្មោះ

វើត ដែលជាប្អូនរបស់**ឆែ** បានបាញ់សន្ធាប់យ៉ាងខ្លាំងទៅលើហ្វូងមនុស្ស ដែលក្នុងនោះ **វើត** បានសម្លាប់អ្នកទោសស្លាប់អស់៥-៦នាក់ រួមនឹង **តាគល់** ម្នាក់ផងនៅនឹងកន្លែងក្នុងមន្ទីរ៩៩ ។ លោកពូបានបន្តថា "**ឆែ** ជាមនុស្សដែលដឹងខ្លួនឯងថា បានខូចសីលធម៌ជាមួយនារីអ្នកទោសជាច្រើននាក់ណាស់ ហើយខ្លាចថ្នាក់លើសម្លាប់ខ្លួនព្រោះរឿងនេះ គេ(**ឆែ**)ក៏វ៉ៃប្រហារមុនទៅ" ។ ក្រោយព្រឹត្តិការណ៍ មានមនុស្សដែលជាប់ពាក់ពន្ធ័មួយចំនួនទៀត ត្រូវតាមសម្លាប់ និងមួយចំនួនទៀតត្រូវរកវិធីសម្លាប់ខ្លួនឯង ដើម្បីជៀសវាងការតាមសម្លាប់ ។ **សៃ** ដែលជាអនុប្រធានរបស់ **ឆែ** បានខ្វេះបំពង់កដោយកាំបិតបំណាងសម្លាប់ខ្លួនឯង ព្រោះគិតថាប្រសើរជាងការតាមចាប់ខ្លួនយកទៅព្រៃសរពីថ្នាក់លើ ។ ចំណែក **តាណាម** បានបាញ់សម្លាប់ខ្លួនឯង ព្រោះគិតថាប្រសើរជាងទុកជីវិតឲ្យ**ឆែ** ជាអ្នកសម្លាប់ ។ រឿងរ៉ាវដែលបានកើតឡើងត្រូវបានបញ្ចប់ មន្ទីរ៩៩ត្រូវរំលាយចោល បន្ទាប់ពីមានការប្រមូលអ្នកទោសជាច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់យកទៅសម្លាប់ចោលនៅកន្លែងធំៗពីរគឺ **ទួលដូនពេញ** និង **ទួលមាំុង** ។ ទួលទាំងពីរនេះ ស្ថិតនៅចន្លោះជ្រលងភ្នំបីគឺភ្នំរាជកុង ភ្នំតាប៉ោល និងភ្នំតូច ។ ចំណែកអ្នកទោសមួយចំនួនត្រូវបាននាំខ្លួនបន្តទៅកាន់"**មន្ទីររបស់តាឌុច**" ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅឯភ្នំពីស ខាងលិចឃុំអមលាំង ស្រុកថ្ពង និងខាងត្បូងឃុំត្រពាំងជោរ ។ តាមការអះអាងពីលោកពូលឹម ហ៊ី ថា **មន្ទីរតាឌុច** ជាមន្ទីរដែលបានធ្វើទារុណកម្ម និងសម្លាប់ខ្លាំងដូចនៅមន្ទីរ៩៩ដែរ ។

ព្រឹត្តិការណ៍ដ៏ញាក់សាច់ក្នុងមន្ទីរ៩៩ បានផុតរលត់ទៅជាមួយនឹងជីវិតមនុស្សស្លូតត្រង់រាប់ពាន់ រាប់ម៉ឺននាក់តែក្នុងរយៈពេលជិត៤ឆ្នាំនៃការកាន់កាប់របស់បក្សពួកខ្មែរក្រហម ។ ទង្វើរដ៏សាហាវយង់ឃ្នងរបស់អ្នកកាន់អំណាចនៅក្នុងមន្ទីរបានធ្វើឲ្យក្រុមគ្រួសារនៃប្រជាជនទាំងឡាយបែកបាក់គ្នារហូតដល់សព្វថ្ងៃ និងធ្វើឲ្យពួកគាត់មានការឈឺចាប់អស់មួយជីវិត ។